

§ 32

Dnr: 2020-740-M01

Yttrande – Förbud mot användning av växtskyddsmedel inom vissa områden och miljöstraffavgift för överträdelse av förbuden

Beslut

Miljönämnden beslutar att framföra följande:

1. Nämnden anser att ett förbud mot användning av växtskyddsmedel inom vissa områden har potential att minska de risker för människors hälsa och miljö som användning av bekämpningsmedel kan medföra. Förbudet innebär även ett led i att uppnå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö.
2. I förslaget ska kommunerna ges möjlighet att ge dispens från några av förbuden. Nämnden vill betona vikten av att tydlig vägledning tas fram för kommunernas prövning av dessa dispenser. Det behöver vara tydligt för den som söker dispens och det är även av stor betydelse för att få en likvärdig bedömning av dessa ärenden mellan kommunerna.

Sammanfattning av ärendet

Mora kommun har fått en promemoria från miljödepartementet på remiss.

I promemorian föreslås ändringar i förordningen (2014:424) om bekämpningsmedel. Förslaget innebär att all användning av växtskyddsmedel förbjuds på tomtmark, inom koloniträdgårdsområden, i växthus som inte används yrkesmässigt samt på krukväxter i hemmiljö. Den nu gällande tillståndsplikten för yrkesmässig användning av bekämpningsmedel tas bort på gårdar till skolor och förskolor, på lekplatser som allmänheten har tillträde till, på tomtmark för flerfamiljshus samt i parker och trädgårdar och liknande dit allmänheten har tillträde. Istället införs ett förbud mot all användning av växtskyddsmedel inom dessa områden.

Vidare föreslås att överträdelse av de föreslagna förbuden ska medföra miljöstraffavgift. Det innebär att den som använder ett växtskyddsmedel där användningsförbud gäller kan drabbas av en miljöstraffavgift på 5000 kronor.

Förslaget till ändringar i förordningen innebär en skärpning av lagstiftningen kring användandet av bekämpningsmedel. Syftet är att minska riskerna för miljö och hälsa, särskilt för barn. Förslaget ska även leda till ett stärkt skydd mot förorening av yt- och grundvatten samt ett starkare skydd av fåglar, däggdjur och insekter, inte minst pollinatörer.

Kemikalieinspektionen bemyndigas att föreskriva om undantag från förbuden för verksamma ämnen som bedöms innebära en begränsad risk för människors hälsa och miljö. Naturvårdsverket och Statens Jordbruksverk bemyndigas meddela föreskrifter om undantag från förbuden som behövs för att förhindra spridning av invasiva arter samt för att förhindra introduktion, etablering och spridning av växtskadegörare.

Jordbruksverket får även meddela föreskrifter om undantag som behövs för bevarandet av kulturväxter. Kommunerna bemyndigas att i enskilda fall ge dispens från förbudet.

Operativ tillsyn över användning av bekämpningsmedel utövas av kommunerna. Förslaget innebär att det tillkommer områden med förbud och att vissa områden med tillståndsplikt övergår till förbud. För Mora Orsa miljönämnd innebär förslaget fortsatt tillsyn inom området samt att vi förutom prövningar av tillståndsansökningar och anmälningsärenden ska handlägga ansökningar om dispens från förbudet om användning av växtskyddsmedel.

Dispens kan prövas om det behövs för bevarande av kulturväxter eller om det finns andra särskilda skäl. Dispensmöjligheten kan användas när problem som kräver åtgärd är av lokal karaktär.

Bestämmelserna avses att träda i kraft 1 januari 2021.

Motivering

Rester av bekämpningsmedel eller dess nedbrytningsprodukter har påträffats i bland annat in- och utgående vatten till och från urbana områden, och även i reningsverksslam och i dagvatten från sådana områden.

Sverige har antagit miljö kvalitetsmålet Giffri miljö som bland annat innebär att förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället inte ska hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

De föreslagna ändringarna i lagstiftningen har potential att minska de risker för människors hälsa och biologisk mångfald som användning av bekämpningsmedel kan medföra.

Kommunerna får enligt förslaget möjlighet att ge dispens från vissa av förbudet om det finns särskilda skäl. Bevarande av kulturväxter pekas ut som ett särskilt skäl. Här är det mycket viktigt med en bra vägledning kring vad som kan vara särskilda skäl och hur man bedömer dessa särskilda skäl. Det viktigt så att det blir tydligt för den som avser att ansöka om dispens att använda bekämpningsmedel inom dessa områden. Det är även av stor betydelse för kommunerna som ska ge dispenserna så att ärendena bedöms likvärdigt mellan kommunerna.

I promemorian föreslås att miljö sanktionsavgift ska användas vid överträdelser. Genom att använda ett växtskyddsmedel på ett område där användningsförbud gäller ska en miljö sanktionsavgift betalas med 5000 kronor.

Nämnden anser att det blir tydligt för de som använder växtskyddsmedel och för den myndighet som har tillsynen. Motsvarande miljö sanktionsavgifter finns redan för överträdelser genom att använda bekämpningsmedel med klass 1 (10 000 kronor) eller klass 2 (5 000 kronor) utan användningstillstånd.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, Annica Edström 2020-05-25

Förslag till beslut

Miljökontoret föreslår nämnden besluta att framföra följande:

1. Nämnden anser att ett förbud mot användning av växtskyddsmedel inom vissa områden har potential att minska de risker för människors hälsa och miljön som användning av bekämpningsmedel kan medföra. Förbudet innebär även ett led i att uppnå miljökvalitetsmålet Giftfri miljö.
2. I förslaget ska kommunerna ges möjlighet att ge dispens från några av förbuden. Nämnden vill betona vikten av att tydlig vägledning tas fram för kommunernas prövning av dessa dispenser. Det behöver vara tydligt för den som söker dispens och det är även av stor betydelse för att få en likvärdig bedömning av dessa ärenden mellan kommunerna.

Sändlista

Miljödepartementet